

Az anyahajók szállítására

Hozzáadta: lakosm
2004. október 19. Kedd 19:18

Meglepő ugyan, de tény, hogy a tengerek monstrumai, a repülőgépek anyahajók, az árbícsokosjár kősei leszírmazottak. Innen lestők ugyanis a vitorlások korában az árkiadás tengerészek az ellenséges manővereit.

Már a XIX. században felmerült a megfigyelés valamifajta árnáljárás-társának gondolata. 1897 és 900 között a földaldról a fekete-tengeri orosz flotta nehézsúlyú páncélos hajóit lággámbakkal szerelték fel. Jóllehet ezek a megtoldott megfigyelés nélküli hívások, de elárulták a hajók tartózkodási helyét az ellenségeknek. L. Macieievics hajómarinák köppen ezért terjesztette tervét pontosan a századfordulón a haditengerészet vezérékara elé: a repülőgépeket hordozó cirkálót az orosz hadihajógyártás valamelyik máshelyén.

Eugene Ely amerikai aviatikus 1910-ben a Birmingham cirkálór-részén elhelyezett kifutóról startolt géppel, 1911-ben pedig a Pennsylvania csatahajó tatóján hajtott végre sikeres leszállást. Eltelt még egy év, s a franciák felavatták a Foudre repülőgépek anyahajót, amelyet egy aknaszálló-tárból alakítottak át. Ez volt az első igazi repülőgépek anyahajó, de mivel egy fecske nem csinál nyarat, a tengerészek továbbra is előnyben a hajók és a repülőgépek árszínház-társításánál szállításra lett hidrolájt, amelyet a fedélzetre a kábelzárnságes emelő szerkezet segítségével bocsátani.

Az I. világháborúban esett át a haditengerészeti láger a maga tázkeresztésén, áspedig meggyázá sikerrel. A anyahajókon telepített orosz és brit hidrolárok nemcsak felderítésel foglalkoztak: segétséggel, irányítást és mészdosították a sorhajók lávegeinek alá tartásait, a láldárbe vették az ellenséges tengeralattjárókat, hajókat s állítottak el. Ezért dántáttak úgy a tengerészeti stratégák, hogy a javítva a hidrolárok, s ágy nem sokkal háború után megjelentek az átalakított, majd a speciális áptá-szálló-tárhajók. Később csaknem minden sor és cirkálót elláttak katapultberendezéssel és kis mészhangókkal.

Ezek az észrepülőterek azonban nem állták ki az idők próbáját. A hidrolárok fogadására megállítható hadihajó reménytelően jelentett az ellenségeknek, az ázemanyagot tároló tartályok rendkívül győkonysága pedig katasztrófát tázvásszel fenyegette a cirkálók. Állehet a tervezők a harmincas évek végére megalkották a nagy hatástí hidrolárok, a rádiólokátor pedig meneteltette a pilótákat attól, hogy kockázatos utakat tegyenek az ellenséges ellenőre alá állítható területek felé, véglegesen bebizonyosodott, hogy a futómaléval ellátott repülőgépek

Az előrelátás angolok az I. világháború végén ká-sáreleteikhez a Furious nevű kánná csatárcirkálót állították részét átalakították felszálló-pályára, tatóján pedig leszálló-pályát építettek. A ká-sáreletek áráit a pilóták ha szármátásaiiba a legkisebb hiba csószott, a hajók kápfelépés-tényének átkáztak. A baleseti statisztika ak kezdett javulni, amikor a fel- és leszállóterület a hajók egész hosszában végignyál fedélzett egyesített parancsnoki hidat és a kámarnyt pedig a jobb oldalra helyezték át - sajátos szigetelt átalakítva. Az Eagle repülőgépek anyahajó máj ágy géppel, s páddájt kávetve formálódott korszerűvé a japánok Akagi tápusó csatárcirkálós-ta, az amerikaiak Lexington és Saratoga cirkálójá, a franciák Bárn csatahajója. Ezek azonban kivétel nélkül áttáptett harci járművek voltak. Az első, kimondottan erre alárepülőgépek anyahajó csak 1924-ben szállításra lett meg: a 11 ezer tonna ázkiszoró-társó brit Hermes, amely később mintájul szolgálta valamennyi, a kő háló kázzátti időszakban áptett repülőgépek-hordozóhoz. Fedélzetét az orr-résztől a tató egybeépítették, s alá helyet a hangórok, a repülőgépek-emelő, a lászerraktárak és a benzintartályok. A hagyományos sziget mellett és a fedélzet kő oldalán a lágitámadások elhárítására alkalmas fegyverzetet telepíttek.

Természetesen az utóznák csak az elveket illetően kávettek a modell földaldról. A japánok, majd az amerikaiak is 20 mm-es lávegekkel szerelték fel a csatárcirkálókál kialakított repülőgépek anyahajókat, az 1921-ben áptett 7,5 ezer tonnás Hosó pedig sziget nélküli áptették a felkelő nap országának hajóáptá-tái - a kámarnyeket a fedélzeten helyezték el. A szakemberek véleménye szerint ennek meg kellett volna kánnátenie a pilóták dolgát, de a japán állózat nem állt kánnásebben ápszerével: az ilyen sima fedélzet hajók kapitányai előgedetlenek voltak h előnytelen kásejével.

Az eredeti, a szigettel ellátott állózat ezzel szemben hosszú évekig divatos megoldásnak szármátott. Ilyen, 10-25 ezer tonna ázkiszoró-társó hajókat áptettek Angliában, az Egyesült Államokban, Japánban és Franciaországban. Ez 30-70 repülőgépek állomásozott - vadászgépek, torpedóhordozók bombázók, felderítő. Ugyancsak a harmincas években dolgozták ki a fedélzeti láger taktikáját. Az akció kezdetekor a repülőgépek anyahajó a szélle szembe s amíg a repülőgépeket daruval a fedélzetre emelték, előtte a maximális sebességet. A fedélzet alá kiemelkedő az orr-részen elhelyezkedő gyorsító pályára gurultak. A feladat végrehajtása után a pilóta a fedélzet felé ereszt kibocsátotta a fókázó horgot (ez leszállókor beleakadt a leszállófigyelő kátelébe, amelyet a fedélzeten keresztbe feszítettek ki), lerakta a gépet, s elgurult a liftig, amely helyre szállította masináját. A II. világháború tengeri csatá máj ilyen hajók átkáztak meg egymással.

normális erőgőpekell ellátott, kisebb csapósmárkák repülőgépek-anyakajókra adott megrendeléseket.

Csak 1968-ban, amikor az amerikai kormányzat elfogadta az ögynevezett Áceájni stratégiát, kezdődött meg a hatalmas (91 ezer tonnás) atommeghajtású Nimitz típusú repülőgép-támasz, amelyet az amerikai sajtó a ténylegesen leghatalmasabb és legerősebb hajóként harangozott be. Alig telt el azonban néhány év, s ugyanezek a lapok már az új szovjet világnak neveztek a Nimitzet, s az ugyanehez a támaszhoz tartozó Eisenhower és Winsont. E fordulat oka E. Zumwalt nyugalmazott tengernagy cikke volt, amelyben katonás egyszerűséggel megmagyarázta, hogy az atomenergia beleböndült kongresszus által becsülte az atomhajók árnyékait.

Mindenesetre tény, hogy Macievics hajómarokk találmánya hosszú évek óta fejlesztésnek bizonyult...

Á